

SAMEN NEDERLAND ONDERNEMENDER MAKEN.

Ondernemersmanifest Gemeenteraadsverkiezingen 2022

30 praktische handvatten ter inspiratie voor de lokale programma's en
akkoorden

Introductie

ONL voor Ondernemers komt op voor de belangen van de ondernemers en heeft als doel om het brede ondernemersklimaat te verbeteren. ONL is daarmee de stem van de ondernemer uit het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Dit betekent dat ONL actie onderneemt en aanbevelingen doet op basis van directe en continue inbreng van ondernemers uit het hele land. Of het nu gaat om de verschillende concrete beleidsvoorstellen, het Sociale Akkoord 2021 of dit Ondernemersmanifest, ondernemers bepalen de agenda en ONL zorgt ervoor dat de stem van de ondernemers gehoord wordt.

In Nederland zijn ongeveer 1,5 miljoen MKB-bedrijven. Deze 1,5 miljoen bedrijven zijn verantwoordelijk voor +/- 60% van de toegevoegde waarde en 70% van de werkgelegenheid van alle bedrijven in Nederland. **Het MKB is de motor van de lokale economie en is betrokken bij veel lokaal maatschappelijke initiatieven.** U kunt als politieke partij veel doen om de ondernemers in staat te stellen henzelf en uw gemeente te laten floreren. Want, het geld moet eerst verdiend worden. **Een gemeente die ondernemerschap stimuleert is goed voor de ondernemingen, voor de mensen die er werken, voor de lokale economie en samenleving.** Het zorgt ervoor dat bedrijven zich in uw gemeente willen vestigen, dat er werkgelegenheid ontstaat en dat de lokale economie kan groeien. Ondernemers zorgen voor winkels, horeca en andere producten en diensten in uw gemeente, waarmee niet alleen de lokale bevolking, maar ook toeristen en bezoekers bediend worden. Naast de economische functie vervult het MKB ook een belangrijke lokale maatschappelijke functie. Zij sponsoren verenigingen en evenementen en bieden onder meer leer-werkplekken aan voor jongeren.

ONL presenteert, in opvolging van het Ondernemersmanifest Gemeenteraadsverkiezingen 2018, **het Ondernemersmanifest Gemeenteraadsverkiezingen 2022.** Het manifest biedt uw partij handvatten richting een definitief verkiezingsprogramma en, waar mogelijk, een coalitie- of collegeakkoord. Ook steeds meer lokale ondernemersverenigingen komen met goede uitgeschreven plannen ter verbetering van het lokale ondernemersklimaat. **Met de handvatten in het ONL-manifest en plannen van lokale ondernemersverenigingen realiseert u meer bedrijvigheid, werkgelegenheid en levendigheid in uw gemeente.**

Als lokale politiek bent u erg belangrijk voor ondernemers en met deze handvatten heeft u de kans om echt iets te doen. U vormt het eerste en meest directe aanspreekpunt voor een ondernemer. De door u genomen maatregelen zijn direct voelbaar bij lokale ondernemers. **Voor ondernemers in uw gemeente is het zeer belangrijk dat de onderstaande punten in de definitieve verkiezingsprogramma's en het coalitie- of collegeakkoord worden opgenomen.**
Oktober 2021

Aanvulling maart 2022

De coronacrisis lijkt op retour, maar corona gaat niet meer weg. **De impact van twee jaar corona op verschillende MKB-sectoren is groot. Minder omzet, hoge schulden en weinig liquiditeit.** MKB-ondernemers zijn niet direct weer op het niveau van vóór corona, zeker nu de energieprijzen blijven stijgen, de inflatie toeneemt en de gevolgen van de onstabiele geopolitieke situatie steeds meer wordt gevoeld. Gemeenten vormen het eerste aanspreekpunt om ondernemers te ondersteunen met informatie en advies richting herstel. In aanvulling op het oorspronkelijke manifest daarom twee aanvullende handvatten gericht op het ondersteunen van de MKB-ondernemer in uw gemeente.

Lokale verbinding

- **1) Een ondernemer-contactpersoon bij alle gemeenten.** Ondernemers hebben een aanspreekpunt nodig waar ze met hun vragen of klachten terecht kunnen. Ondernemers ervaren het contact en de communicatie met de gemeente nu vaak als te bureaucratisch en onoverzichtelijk. Koppel een vast contactpersoon aan ondernemerschap. Een contactpersoon kan de ondernemer op weg helpen in het gemeentelijke systeem, brengt ondernemers in contact met de juiste afdeling en helpt bij het vinden van gemeentelijke formulieren. De contactpersoon moet het vertrouwen tussen de gemeente en de ondernemer doen laten toenemen. De menselijke maat als uitgangspunt.
- **2) Start een periodiek ondernemersoverleg om in gesprek te blijven met ondernemers.** Zorg voor een vaste structuur waarmee de politiek gedurende de raadsperiode in gesprek blijft met ondernemers. Vraag aan ondernemers om mee te denken en help ondernemers bij het aanpakken van de problemen waar zij tegenaan lopen. Laat het een wisselwerking zijn tussen politiek en ondernemers. Het stimuleert onderlinge lokale verbinding, zowel economisch als maatschappelijk. Er wordt ruimte gecreëerd tot het uitwisselen van ideeën.
- **3) Durf over gemeentegrenzen heen te kijken.** Grenzen remmen goede plannen en ondernemingen af, neem deze weg en werk nauw samen met buurgemeenten. Ondernemers willen ondernemerschap niet geremd zien worden doordat buurgemeenten andere regelgeving hanteren. Ondernemers willen kansen grijpen. Gemeenten moeten dit kunnen faciliteren door een harmonisatie van regelgeving.
- **4) Benoem een gemeentelijke of regionale ondernemersombudsman.** Ondernemers raken steeds vaker verstrikt in het web van lokale wet- en regelgeving, dienstverlening en communicatie door gemeenten. Er moet op lokaal of regionaal niveau een onafhankelijke autoriteit komen die (a) een (adviserende) uitspraak kan doen over het handelen van een gemeente en (b) verschillende stakeholders eenvoudig bij elkaar kan brengen in geval van gemeentegrensoverschrijdende ondernemersinitiatieven.
- **5) Creëer langetermijnstrategieën op recreatie, toerisme en de verduurzamingsopgave.** Ondernemers hebben behoefte aan een duidelijk toekomstperspectief. Het zorgt dat ondernemers zich kunnen focussen op de langere termijn, dat creëert (investerings)zekerheid in de planning en ondernemersdoelstellingen.
- **6) Gemeenten en ondernemers moeten de handen in één slaan wat betreft marketing.** Om bedrijven, toeristen en potentiële nieuwe inwoners te trekken moeten factoren als ligging, ondernemersklimaat, arbeidspotentieel en infrastructuur beter en blijvend benoemd worden. Investeer in een doorlopende marketingstrategie.

Lokaal ondernemersklimaat

- **7) Stimuleer financiering van kleine kredieten voor MKB-ondernemers.** Help kleine kredietaanbieders met het geschikt maken van de kredieten voor de lokale ondernemers, financieel, dan wel adviserend. Werk samen met kredietaanbieders en adviseurs om ondernemers te wijzen in de zoektocht naar financiering.
- **8) Stimuleer lokale innovatieve bedrijven als smart-ups, scale-ups en vooruitstrevende familiebedrijven.** Creatieve ondernemingen kunnen van grote toegevoegde waarde zijn voor de gemeente. Het trekt kennis en werkgelegenheid aan. Gemeenten moeten dit koesteren en hierop investeren. Er zijn al legio gemeentelijke en provinciale voorbeelden van instrumenten als MKB-regiodeals en voucherregelingen om ondernemers te ondersteunen bij de stap naar verduurzaming, innovatie, digitalisering, bedrijfsopvolging en/of ondernemersvaardigheden. Leer van andere gemeenten om de vooruitstrevende Nederlandse bedrijven te stimuleren.
- **9) Geef ondernemers meer zeggenschap over budgetten die specifiek voor hun omgeving zijn gereserveerd.** Denk aan de herinrichting van bedrijventerreinen of winkelstraten. Ondernemers weten als geen ander wat er nodig is om de locatie een (economische) impuls te geven, zowel qua vormgeving als uitstraling. Betrek ondernemers meer en beter bij de bouwtekeningen en budgettaire invulling.
- **10) Voorkom leegstand in de winkelstraten.** Ga in gesprek met ondernemers over het tegengaan van overconcentratie en de mogelijkheid van het transformeren of multifunctioneel gebruik van winkels en horeca. Maak dit laatste als gemeente ook mogelijk door positieve vergunningverlening.
- **11) Verleng de tijdens corona opgezette 'koop-lokaal' acties en behoud de papieren reclamefolders.** Wat we lokaal kunnen doen, moeten we echt lokaal doen. De lokale krant en reclamefolders helpen hierbij. De toegevoegde waarde van papieren reclame bindt consument en ondernemer. De consument heeft profijt van de acties en de ondernemers van de consumentenaanloop. Tegelijkertijd zijn ondernemers in bredere zin bereid om op andere manieren actief bij te dragen aan -en mee te denken over manieren tot- het verder verminderen van restafval.
- **12) Stimuleer ondernemerschap door de precariobelasting terug te laten vloeien naar de ondernemers.** De belasting op reclame-uitingen (precariobelasting) is een doorn in het oog van ondernemers. Laat deze precariobelasting terugvloeien naar ondernemers/het lokale ondernemersklimaat. De belasting op het gebruik van de openbare ruimte moet in verhouding staan tot de kosten die de gemeenschap maakt voor het verschaffen en onderhouden van die ruimte.
- **13) Zet in op het behoud van cruciale faciliteiten voor ondernemers als geldautomaten en voldoende parkeerplaatsen.** Basisfaciliteiten zijn nodig om de stads- of dorpskern levendig te houden. Zo beperkt het toeristen als er een geldautomaat ontbreekt en leidt een gebrek aan parkeerplaatsen tot minder klanten. Creëer meer, veiligere en goedkopere parkeerplaatsen, eventueel aan de stads- of dorpsrand.

Regeldrukeffecten

- **14) Stroomlijn de 5 processen waar ondernemers het meeste last van hebben.** Neem als gemeenten de verantwoordelijkheid om de 5 lastigste regeltrajecten te identificeren en investeer in het stroomlijnen van deze 5 processen. Trek hierbij samen op met ondernemers.
- **15) Nieuwe regels worden eerst getoetst aan een MKB-haalbaarheidstoets.** Nieuwe of aangepaste lokale regelgeving moet ook voor kleine ondernemers behapbaar en uitvoerbaar zijn. Om deze garantie te kunnen geven is een toets noodzakelijk. De gevolgen van nieuwe regelgeving moeten eerst voldoende in kaart zijn gebracht.
- **16) Vereenvoudig het proces van vergunningaanvragen.** Geef binnen 6 weken duidelijkheid door het beperken van de afgiftetermijnen en zorg voor transparantie in het proces. Benader aanvragen met een open en positieve blik door te kijken naar wat wel kan, in plaats van wat niet kan. Mocht het de gemeentelijke organisatie niet lukken om een besluit te nemen binnen de gestelde termijn dan wordt de vergunning automatisch verleent. De ondernemer mag niet de dupe worden van de stroperigheid bij de gemeente.
- **17) Bestemmingsplan: snel schakelen is de sleutel.** Het bestemmingsplan mag geen belemmering zijn voor creativiteit. Het vaststellen van ruime kaders is nodig voor het plannen van de ruimte en essentieel voor de investeringszekerheid. Echter, er moet altijd ruimte zijn voor maatwerk. Zoek gericht naar oplossingen, kijk in mogelijkheden.
- **18) Stapeling van toezicht, advies en centraal aanspreekpunt.** Regels zijn regels en moeten worden gecontroleerd. Zorg ervoor dat er regie is op de controle, zodat de ondernemer niet eindeloos dezelfde informatie naar verschillende controlerende overheidsinstanties moet sturen. Zorg voor bundeling van controles, zodat een ondernemer niet alsmat verschillende inspecteurs over de vloer heeft.

Ontzorg ondernemers

- **19) Betaal als gemeente de rekeningen op tijd.** Iedere overheidsinstantie moet binnen 30 dagen haar rekeningen betalen. Dit lukt nog niet in elke gemeente even goed. Ga als gemeente het overleg aan met de leveranciers over e-facturatie om de betaaltermijnen te verkorten. E-facturatie is eenvoudig in omgang en versnelt het betalingsproces.
- **20) Steun de startende ondernemers** met bruikbare informatie over het ondernemerschap, het loket voor ondernemers binnen de gemeentelijke organisatie en gegevens van de ondernemersvereniging(en). Geef startende ondernemers de steun die ze nodig hebben. Het stimuleert het lokale ondernemerschap met een nieuwe dosis inspiratie en creativiteit.
- **21) Compenseer ondernemers voor rechtmatig overheidsoptreden (bij bijvoorbeeld een wegafsluiting).** Gemeenten moeten zich maximaal inspannen om te voorkomen dat ondernemers nadeel ervaren van onderhoudswerkzaamheden. Het komt nog te vaak voor dat de lokale politiek besluit tot het afsluiten of vernieuwen van een weg, maar de ondernemer die hierdoor direct geraakt wordt niet tegemoetkomt met een vergoeding. Volgens staand overheidsbeleid maken ondernemers aanspraak op een vergoeding die de geleden schade compenseert, de nadeelcompensatie. Ondernemers snappen dat onderhoud in de publieke ruimte nodig is, maar zijn tegelijkertijd vaak angstig om de relatie met de gemeente op het spel te zetten voor de nadeelcompensatie. De gemeente moet zich blijven realiseren dat een ondernemer afhankelijk is van de bereikbaarheid van zijn of haar zaak.
- **22) Verlaag de OZB, net als de leges en lasten.** Het zwaar belasten van ondernemerschap werkt negatief op het lokale ondernemersklimaat. Lokale belastingen en leges worden nu vaak gebruikt als sluitpost voor de gemeentelijke begroting. Ondernemers hebben het zwaar (gehad) door corona en de stijgende kosten voor energie, inkoop en lonen. De OZB moet in iedere gemeente structureel worden verlaagd. De grondslag voor leges en lasten is vaak onduidelijk en er zijn grote verschillen tussen gemeenten.

Aanvulling maart 2022

- **Help ondernemers bij het inzichtelijk maken van de schuldenlast door corona.** Ondernemers in zwaar getroffen sectoren hebben in de afgelopen twee jaar schulden opgebouwd. Belastingenschulden, andere zakelijke schulden en privéschulden lopen nu nog dwars door elkaar. Ondersteun als gemeente ondernemers bij het maken van een persoonlijk plan van aanpak rond het terugbetalen van schulden. Het biedt ondernemers perspectief, draagt bij aan herstel en een dienstbare overheid.
- **Benader ondernemers proactief met een hulpaanbod,** ga naast de ondernemers staan. Voor veel ondernemers rust een taboe op het vragen om hulp. Door corona en de stijgende energieprijzen zijn ondernemers in de (financiële en mentale) problemen gekomen. Ondersteun proactief bij het inzichtelijk maken van de levensvatbaarheid van het bedrijf of help bij omscholing of omschakeling.

(Digitale) Veiligheid

- **23)** Ondernemers wijzen op het belang van gedegen cybersecurity en de gevaren en kansen van het online actief zijn. Cybersecurity wordt steeds belangrijker, het aantal digitale aanvallen op ondernemers neemt helaas toe. **Voor gemeenten ligt er een verantwoordelijkheid om ondernemers te wijzen op de gevaren en kansen van cybersecurity.** Gemeenten moeten ondernemers hier blijvend over informeren.
- **24) Versterk politie- en boa-inzet.** In plattelandsgemeenten en op bedrijventerreinen krijgen ondernemers steeds vaker te maken met ongewenste gasten. Criminelen die ondernemers willen gebruiken om illegale praktijken wit te wassen. Gemeenten moeten meer inzetten op het tegengaan van ondermijning door het intensiveren van de beveiliging van bedrijventerreinen en in de regio.

Verduurzaming

- **25) Begeleid ondernemers bij hun wens tot verduurzaming met advies en bundel kennis.** Veel ondernemers staan open voor de verduurzamingsopgave. Alleen, de kennis over het 'hoe' ontbreekt. Gemeenten moeten ondernemers adviseren richting de bestaande subsidies, vergunningen en type verduurzaming. Tegelijkertijd kunnen gemeenten verschillende ondernemers die zich bezighouden met verduurzaming bij elkaar brengen in een kennisnetwerk om tot initiatieven te komen om andere ondernemers mee te krijgen. Ondernemers leren het liefst van andere ondernemers.
- **26) Investeer in het energienet.** Als ondernemers de verduurzamingsslag willen maken is het aan de lokale overheid om dit te faciliteren. Het energienet zit in grote delen van Nederland 'vol'. Gemeenten moeten, in overleg met hogere overheden, zo snel als mogelijk starten met het uitbreiden van het energienet.

Wonen

- **27) Werk het woningtekort weg.** De personeelstekorten lopen flink op. Dit staat ondernemerschap in de weg. In sommige branches zijn ondernemers genooddaakt de openingstijden in te perken. Om nieuwe mensen aan te kunnen trekken moeten er de komende jaren heel veel betaalbare woningen gebouwd worden, zowel binnen- als buiten de dorp- en stedelijke kernen en daar waar mogelijk in de hoogte. Een belangrijke versnellingsopgave zit bij de vergunningverlening en de bureaucratische molen. Geef particulieren en ondernemers de mogelijkheid om snel over te gaan op het bouwen van nieuwe woningen of het aanpakken van bestaande woningen of kantoorgebouwen.
- **28) Bouw betaalbare starterswoningen.** Het woningtekort onder starters is enorm groot. Ondernemers op zoek naar jonge talenten kunnen deze niet binden bij gebrek aan huisvesting. Bouw specifiek woningen in het starterssegment in de prijsklasse tussen de 200.000 en 300.000 euro zodat ook de alleenstaande jonge talenten een huis kunnen kopen.

Arbeidsmarkt

- **29) Zet in op de samenwerking tussen ondernemerschap, onderwijs en gemeente.** Kijk waar lokaal personeelstekorten zijn en probeer lokaal of regionaal een opleiding te starten in specifiek deze branche of beroepsgroep. Stimuleer ondernemers en onderwijsinstellingen in het uitwisselen van kennis door stages, gastcolleges, werkbezoeken en werk-leerbanen. De gemeente kan de interactie tussen ondernemers en onderwijsinstellingen faciliteren om techniek, vakmanschap en ambachten beter op de kaart te zetten. Let hierbij specifiek op de kleinere MKB-bedrijven die nu veelal onvoldoende worden meegenomen.
- **30) Benader actief mensen zonder een baan.** Er is een groot personeelstekort. Er zijn in Nederland meer openstaande vacatures dan werklozen. Help de mensen zonder baan, al dan niet via omscholing, aan een baan. Zorg dat vraag en aanbod van arbeid bij elkaar komt via een actief gemeentelijk loket. Heb daarbij extra aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

